

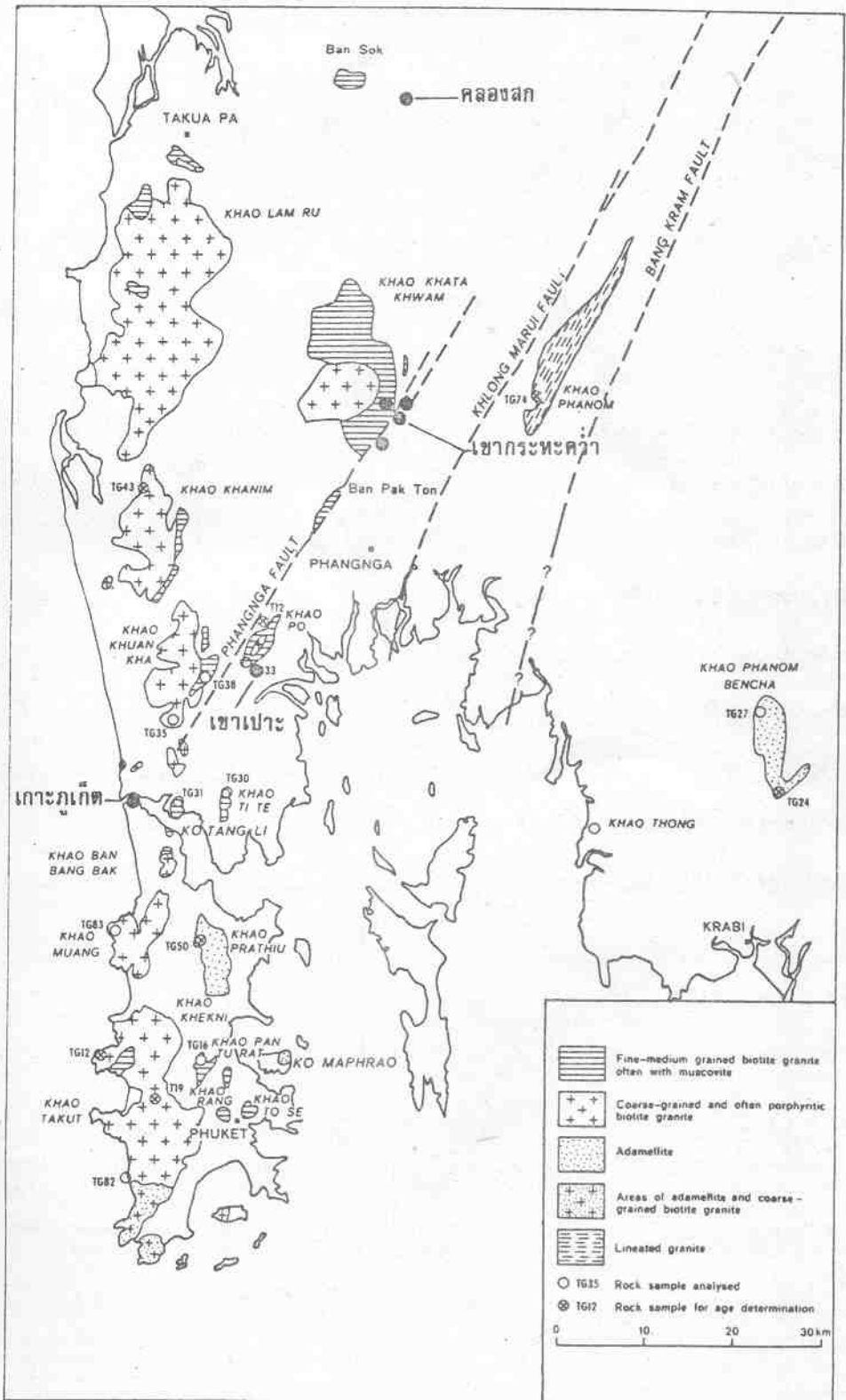
แหล่งแร่ทองคำบริเวณจังหวัดภูเก็ต พังงา และสุราษฎร์ธานี

ตามรายงานของ Garson and Others (1975) ปรากฏพบบริเวณที่มีแร่ทองคำ ๔ บริเวณด้วยกัน คือ บริเวณทางตอนใต้ของช่องแคบระหว่างเกาะภูเก็ตและผืนแผ่นดินใหญ่บริเวณคลองบ้านกะไหล บริเวณเขากระทะคว่า จังหวัดพังงา และบริเวณคลองสก เขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นบริเวณใกล้เคียงติดต่อกับอำเภอตะกั่วป่า นับห่างไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของอำเภอตะกั่วป่า ประมาณ ๒๖ กิโลเมตร ตำแหน่งแหล่งแร่รูปที่ ๒๑

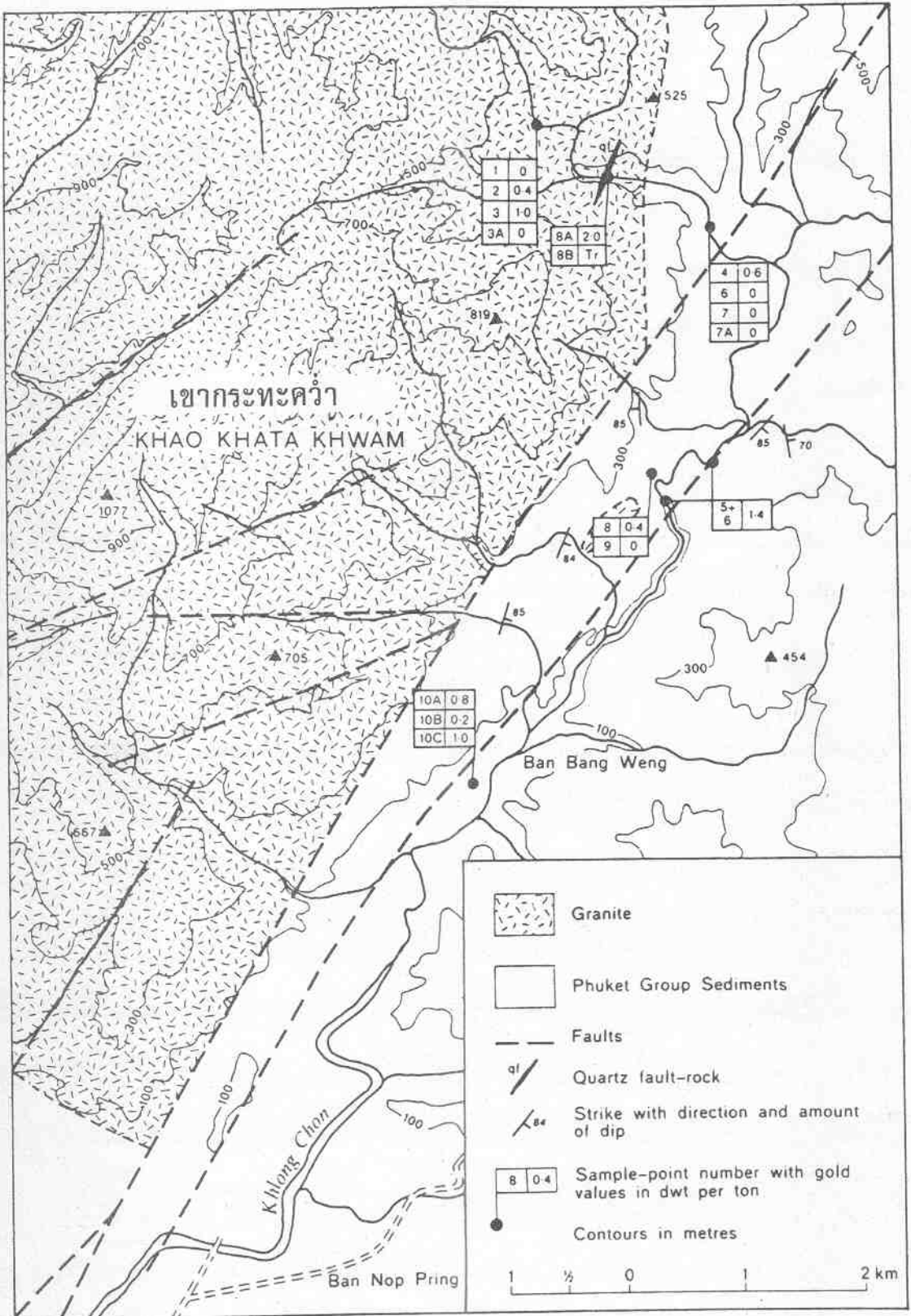
แหล่งแรก พบแร่ทองคำเป็นผลพลอยได้จากการทำแร่ดีบุก ในบริเวณที่เป็นแหล่งทรายตามชายหาด ตอนเหนือสุดของเกาะภูเก็ต ปริมาณทองที่พบมีเพียงจำนวนน้อย แหล่งที่สอง อยู่ในบริเวณบ้านกะไหล ใกล้กับเขาเปาะ พบก้อนทองคำ (Gold nuggets) ขนาดยาวประมาณ ๕ กิโลเมตร เป็นผลพลอยได้จากการร่อนแร่ดีบุกภายในคลองบ้านกะไหลนั่นเอง โดยทั่วไปจะพบทองคำสะสมตัวอยู่ตามชั้นกรวดทองห้วย คาดว่าทองมีต้นกำเนิดมาจากหิน Pebble mudstone ของกลุ่มหินภูเก็ต (Phuket group) ซึ่งคล้ายคลึงกับแหล่งทองคำในบริเวณเขากระทะคว่า

แหล่งที่สาม แร่ทองคำที่พบบริเวณเขากระทะคว่า นั้น พบเกิดในหินกรวดมน (Conglomerate) ที่เรียกกันว่า Pebble mudstone ดังกล่าวมาแล้ว และพบในสายควอร์ตซ์ที่ให้แร่อาร์ซีโนไฟไรต์ เป็นสายที่ตัดผ่านหินดังกล่าวอีกทีหนึ่ง ส่วนแร่ชนิดอื่นๆ ที่พบในสายนั้น อาทิเช่น ดีบุก หั้วรมาลีน ซิโนไทม์ และการ์เนต ค่าความสมบูรณ์ของแร่ทองคำประมาณ ๒.๐-๑.๔ dwt/ตัน ซึ่งนับว่ายังมีค่าต่ำ ยังไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ตำแหน่งแหล่งแร่และค่าความสมบูรณ์ รูปที่ ๒๒ แหล่งสุดท้าย อยู่ในบริเวณคลองสก ใกล้บ้านบางทอง ตามคำบอกเล่าของราษฎรแถบนั้น ปรากฏพบทองคำจำนวนเล็กน้อย ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการเลียงแร่ดีบุกภายในคลอง

ที่น่าสนใจทางธรณีวิทยา บริเวณที่พบแร่ทองคำนั้น อยู่ใกล้กับแนวรอยเลื่อน พังงา (Phangnga Fault) จึงอาจเป็นไปได้ในแง่ที่ว่า สายแร่ทองคำที่พบเกิดจากการสะสมตัวใหม่ โดยการชะล้างนำเอาสารละลายที่มีธาตุทองคำมาสะสมตัวตามรอยแตกในหิน ธาตุทองคำแต่เดิมมีปะปนอยู่แล้วภายในเนื้อหิน Pebble mudstones แหล่งแร่ทองคำที่คลองบ้านกะไหลใกล้เขาเปาะ นับห่างออกไปประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ในทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแหล่งนี้ และแหล่งแร่ทองคำตามชายหาดตอนเหนือของเกาะภูเก็ต ก็เป็นแหล่งที่อยู่ใกล้กับแนวรอยเลื่อนพังงาเช่นกัน การกำเนิดของแร่ทองคำจึงน่าจะมีความสัมพันธ์กับรอยเลื่อนพังงามาก อย่างไรก็ตาม แหล่งแร่ทองคำที่ค้นพบแล้วทั้งหมด ยังไม่มีแหล่งใดที่สื่อให้เห็นว่าจะ เป็นแหล่งที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจในขณะนี้

รูปที่ 21 แผนที่แสดงตำแหน่งแหล่งแร่ทองคำและหินแกรนิต บริเวณจังหวัด ภูเก็ต พังงาและสุราษฎร์ธานี (คัดลอกจาก Garson and Others, 1975)

รูปที่ 22 แหล่งแร่ทองคำบริเวณเขากระทะคว่า จังหวัดพังงา